

Primavera seca i de les més càlides registrades

La primavera de 2023 ha estat excepcionalment càlida a molts punts de Catalunya, amb les anomalies més marcades a l'interior i sud. Ha estat rècord als observatoris de l'Ebre i Fabra, amb més de 100 anys de dades, i de les tres més càlides a nombroses sèries que disposen de registres des de 1950

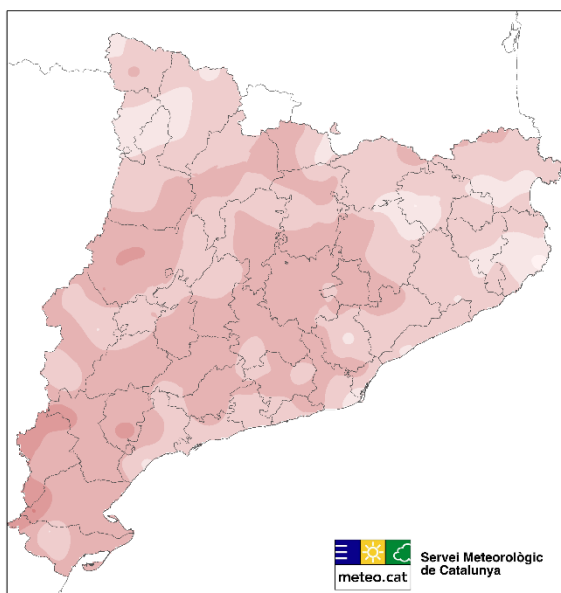
El dèficit pluviomètric ha estat generalitzat, però particularment accentuat a Ponent i en àrees del litoral. Només es pot qualificar de normal al Baix Camp, Lluçanès, oest de la plana de Vic i nord del Pirineu occidental. Al sector més occidental de l'Aran la primavera es pot qualificar de plujosa.

La temperatura mitjana de la primavera de 2023 ha estat superior a la mitjana del període de referència 1991-2020 a tot Catalunya. La major part del territori ha tingut una anomalia entre +1,0 °C i +2,0 °C, tot i que en àrees del quadrant nord-est i del Pirineu aquesta ha estat inferior, o fins i tot puntualment, per sota de +0,5 °C. En canvi, l'anomalia ha superat el valor de +2,0 °C a indrets de l'interior de les Terres de l'Ebre.

Mapes de la primavera del 2023 de diferència de la temperatura mitjana i del percentatge de precipitació acumulada respecte de la mitjana climàtica

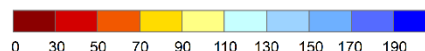
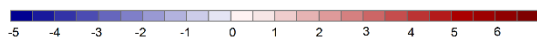
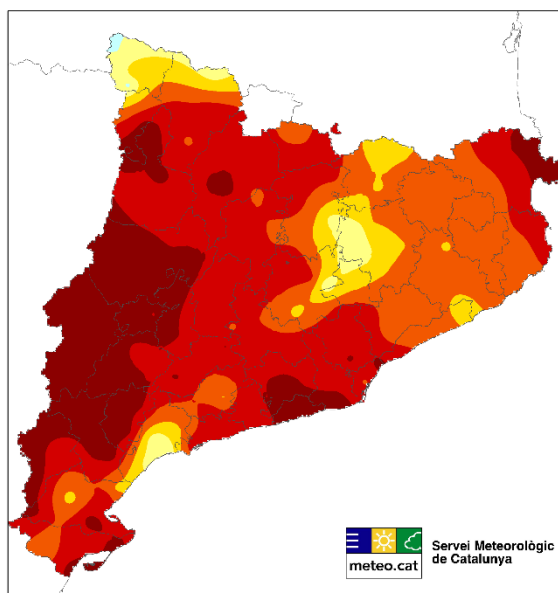
DIFERÈNCIA (°C) ENTRE LA TEMP. MITJANA I LA CLIMÀTICA (1991-2020)

PRIMAVERA 2023

% PRECIPITACIÓ RESPECTE DE LA MITJANA CLIMÀTICA (1991-2020)

PRIMAVERA 2023

Servei Meteorològic de Catalunya

Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

premsa.meteocat@gencat.cat

<https://www.meteo.cat>

Tel. 93 567 60 90

Març i abril particularment càlids

La circulació zonal (de l'oest) predominant durant bona part de la primavera va inhibir l'entrada de masses d'aire fred durant la major part de l'estació. En canvi, al maig, l'anticicló atlàntic es va desplaçar progressivament al nord del continent, provocant l'arribada de baixes retrògrades amb aire relativament fred a partir del dia 10.

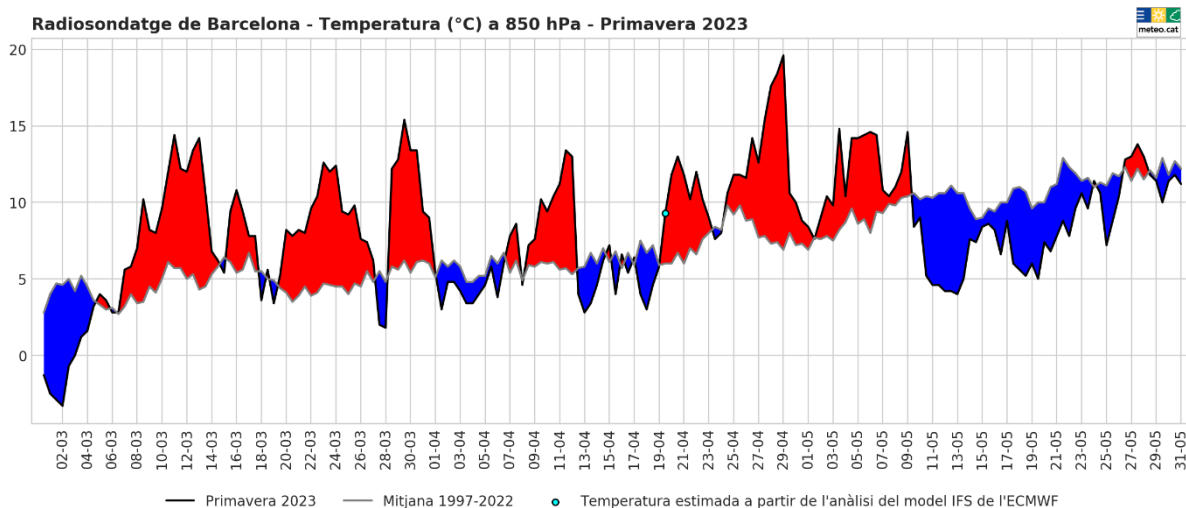
Tot i que la primavera climatològica va començar amb un episodi fred que va portar glaçades al litoral entre l'1 i el 5 de març, durant la resta del mes es van imposar els valors elevats. Amb [la ponentada del 10 al 13](#), la temperatura va superar els 25 °C a gran part del país, amb un màxim de 29,2 °C a Cabanes (Alt Empordà), la calorada més important des de 2001 en un mes de març. A més, del 29 al 31 es van superar els 30 °C a punts del Baix Ebre: 31,1 °C a l'Observatori de l'Ebre o 30,0 °C a Aldover.

L'abril va continuar en la mateixa línia, amb temperatura alta per l'època de l'any durant la major part del mes. Destaquen els episodis del 12 d'abril, quan una ponentada va provocar que la temperatura màxima superés els 25 °C al litoral i prelitoral Central, i del 25 al 30 d'abril, en què la temperatura màxima va sobrepassar els 30 °C a punts de les Terres de l'Ebre i de Ponent.

En contrast, el maig va resultar normal o lleugerament càlid a àmplies zones del país. Al Pirineu i la serralada Transversal, el mes va resultar fins i tot fred.

El gràfic d'evolució de la temperatura a 850 hPa (uns 1.500 m d'altitud) del radiosondatge de Barcelona (figura 1) il·lustra els períodes càlids i freds esmentats.

Figura 1: Gràfic d'evolució de la temperatura a 850 hPa al radiosondatge de Barcelona durant la primavera 2023.

Servei Meteorològic de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

premsa.meteocat@gencat.cat

<https://www.meteo.cat>

Tel. 93 567 60 90

Rècord de temperatura a nombroses sèries històriques

Aquesta primavera ha resultat la més càlida a les dues sèries centenàries de Catalunya: l'Observatori de l'Ebre (Baix Ebre) i l'Observatori Fabra (Barcelonès), amb una temperatura mitjana de 18,7 °C i 16,1 °C, respectivament. Els registres de 2023 superen de manera clara els anteriors màxims, corresponents als anys 2001, 2006, 2015 i 2017.

A més, a set sèries amb dades des de 1950 ha estat també el valor més elevat de temperatura mitjana: Figueres-Cabanes (Alt Empordà), Girona (Gironès), Flix-Vinebre (Ribera d'Ebre), Tàrraga (Urgell), Caldes de Montbui (Vallès Oriental), Igualada-Odena (Anoia) i Artés (Bages). A tres sèries ha estat la segona primavera més càlida: Vilafranca del Penedès (Alt Penedès), Nerets-Tremp (Pallars Jussà) i Vic (Osona), mentre que a altres tres ha estat la tercera en el rànquing: Tivissa (Ribera d'Ebre), Turó de l'Home-Puig Sesolles (Vallès Oriental) i Oliana (Alt Urgell).

Pel que fa a les estacions de la XEMA amb més de 20 anys de dades, aquesta primavera ha estat d'entre les tres més càlides a un total de 84 de les 112: a 33 ha estat la més càlida, a 28 la segona i a 23 EMA, la tercera.

■ Comunicat de premsa ■

Figura 2: Mapes de temperatura mitjana de la primavera del 2023 i de diferència d'aquesta respecte de la mitjana climàtica 1991-2020.

Mapes elaborats amb dades de les estacions integrades a la Xarxa d'Estacions Meteorològiques Automàtiques (XEMA), gestionada per l'SMC. No inclouen els valors de temperatura d'una estació concreta si no es disposa del 80% de totes les dades d'aquesta estació.

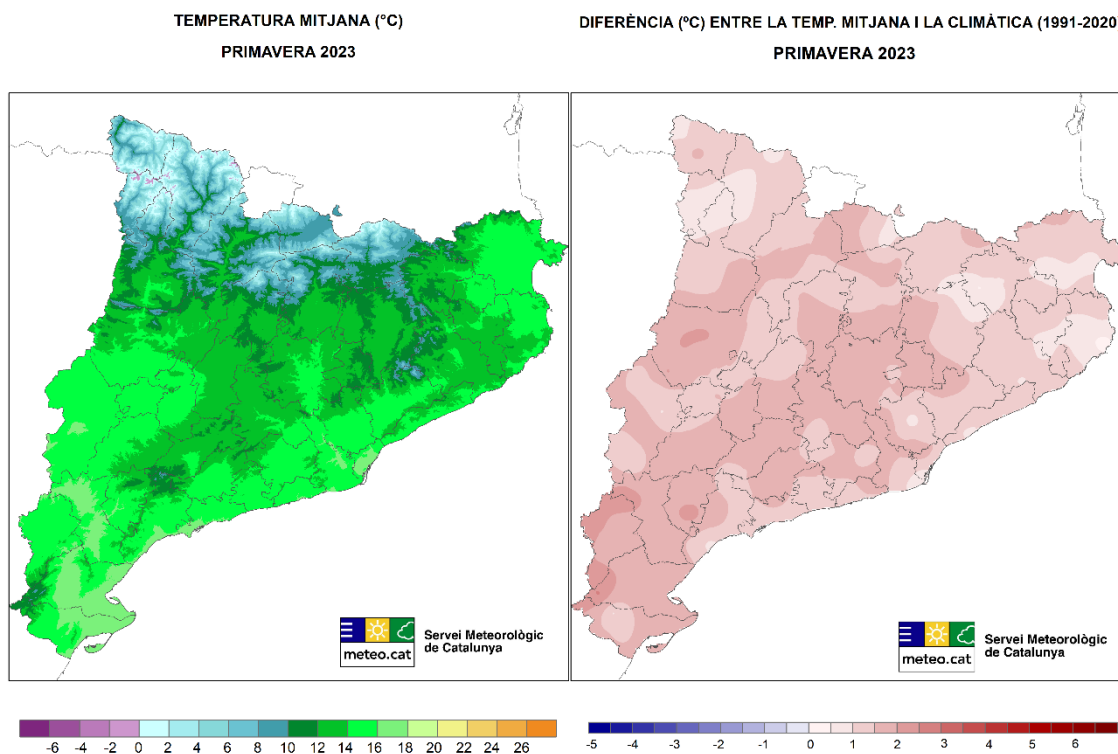
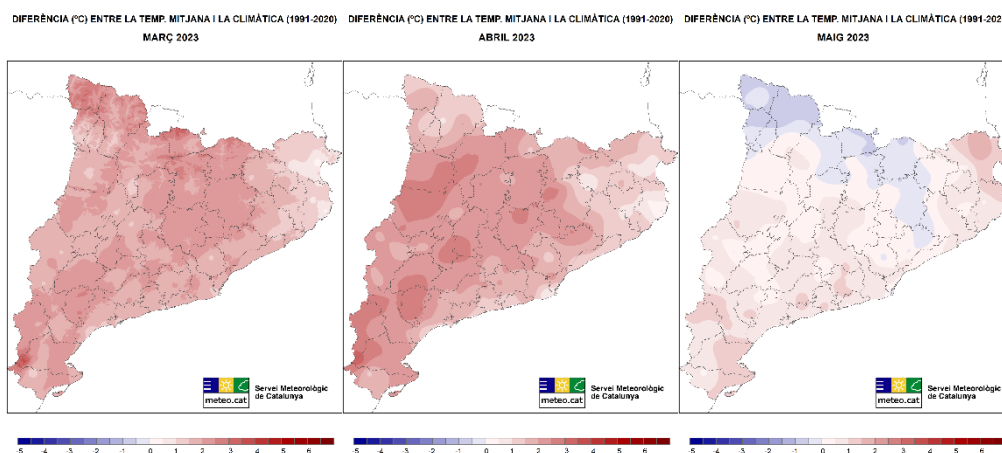

Figura 3: Mapes de l'anomalia de temperatura mitjana dels mesos de la primavera 2023 (març, abril i maig) respecte de la mitjana climàtica 1991-2020

Dèficit pluviomètric generalitzat

La primavera d'enguany es pot qualificar de seca a gairebé un 75% del territori i de molt seca a més d'un 20%. Els sectors on el dèficit ha estat més marcat es concentren sobretot a Ponent, així com a l'Alt Empordà, punts del litoral Central i delta de l'Ebre. D'altra banda, es pot qualificar de normal al Baix Camp, Lluçanès, oest de la plana de Vic i extrem nord del Pirineu occidental. Només a la franja occidental de l'Aran aquesta primavera ha resultat plujosa.

Pel que fa al desglossament mensual, el març va ser molt sec a gairebé tot Catalunya, la major part no va arribar a recollir 5 mm. Durant l'abril es van registrar quantitats més properes a la mitjana a punts del Prepirineu, però la majoria del territori va continuar amb la qualificació de molt sec un altre mes. Finalment, el maig va resultar molt contrastat, amb àrees molt plujoses i altres seques o molt seques, a conseqüència de les tempestes amb distribució irregular provocades per les pertorbacions de tipus retrògrad.

En xifres absolutes, les quantitats més exigües no han arribat a 10 mm en alguns punts del Segrià, mentre que els màxims han superat els 300 mm o fins i tot 400 mm al Pirineu occidental.

A Lleida (Segrià) i el Pont de Suert (Alta Ribagorça), amb dades des de 1950, aquesta ha estat la primavera més seca de les respectives sèries.

Episodis de precipitació

De l'11 al 12 de març, precipitació persistent a la Val d'Aran i zones més pròximes. L'elevada temperatura va fer que la cota de neu se situés entre els 2.500 i els 2.800 m, de manera que la pluja va afectar bona part de l'alta muntanya, amb acumulacions de fins a 37,3 mm a Certascan (2.400 m, Pallars Sobirà). Aquesta situació va provocar una humidificació notable del mantell de neu a l'alta muntanya i una fusió accelerada, que va provocar una certa crescuda dels rius pirinencs.

Entre els dies 1 i 3 d'abril, precipitació al terç nord i neu al Pirineu. Es van recollir fins a 30 mm a Banyoles (Pla de l'Estany) i per sobre dels 20 cm de neu nova a les parts més elevades del Pirineu occidental: 33 cm a Certascan (2.400 m) al Pallars Sobirà i 30 cm a Sasseuva (2.228 m) a la Val d'Aran.

Del 29 al 30 d'abril, precipitació puntualment intensa, acompanyada de tempesta i localment de pedra. Les quantitats de precipitació van ser en general inferiors a 5 mm, però van superar els 20 mm a diversos sectors del Pirineu i Prepirineu oriental (durant el dia 29), i del litoral i prelitoral Central (el dia 30) amb més de 50 mm a l'extrem nord del Ripollès i un màxim registrat de 62,0 mm a Ulldeter (1.999 m).

Servei Meteorològic de Catalunya

Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

premsa.meteocat@gencat.cat

<https://www.meteo.cat>

Tel. 93 567 60 90

■ Comunicat de premsa ■

El dia 7 de maig, precipitació i tempestes, especialment al quadrant nord-est del país. La precipitació més abundant va ser 71,1 mm a Ulldeter (2.410 m) al Ripollès o els 44,8 mm a Tortellà (la Garrotxa).

Entre els dies 11 i 16 de maig, precipitació a Catalunya que va ser en forma de neu al Pirineu. Es van recollir 137,4 mm a Canejan i 127,3 mm al Lac Redon (2.247 m) a la Val d'Aran i 119,9 mm a Certascan (2.400 m) al Pallars Sobirà. També es van superar els 60 mm al voltant de les serres del Montnegre i del Montseny. Els gruixos de neu més importants mesurats a la XEMA van ser de 29 cm a Sasseuva (2.228 m, Val d'Aran) o 24 cm a Certascan (2.400 m, Pallars Sobirà). Molts sectors elevats de la serralada van rebre entre 5 i 15 cm de neu.

Entre els dies 18 i 21 de maig, precipitació que va deixar més de 20 mm a punts del prelitoral i extrem nord del Pirineu occidental, amb 40,8 mm a Canejan (Val d'Aran). Destaquen els 67,9 mm caiguts el dia 18 a Riudecanyes (el Baix Camp).

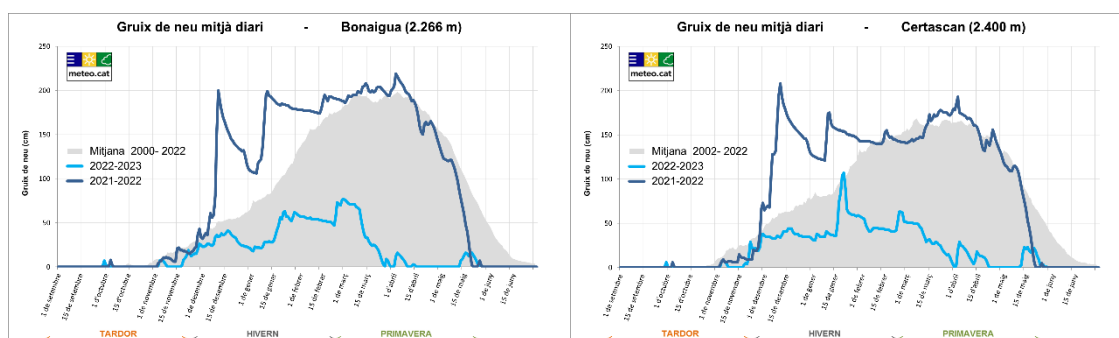
Del 22 al 31 de maig, episodi de precipitació que va deixar 121,1 mm a Molló – Fabert (Ripollès), seguida de 118,3 mm a Llagunes (Pallars Sobirà) o 105,2 mm a Casserres (Berguedà), si bé les quantitats acumulades van superar els 50 mm a punts del prelitoral, Prepirineu i depressió Central. Cal destacar l'aiguat local que el dia 23 a la tarda va deixar 88,9 mm a Artés (Bages).

Gruix de neu mitjà molt escàs al Pirineu

A l'alta muntanya, cal esmentar que aquesta primavera el gruix de neu mitjà ha estat el més baix d'entre totes les primaveres de les sèries a diverses estacions, sobretot del Pirineu occidental, però també a algunes del Pirineu oriental.

A finals de març ja s'havia completat la fusió de la neu a les estacions de la XEMA, en dates insòlitàment primerenques, ja que precisament en aquesta època s'haurien d'enregistrar els màxims gruixos de neu de la temporada. Tot i això, a l'abril i al maig van tornar a produir-se algunes nevades (figura 4).

Figura 4: Evolució del gruix de neu mitjà diari de l'any en curs i també del de l'any anterior, i la seva corresponent mitjana diària

Servei Meteorològic de Catalunya

Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

premsa.meteocat@gencat.cat

<https://www.meteo.cat>

Tel. 93 567 60 90

Figura 5: Mapes de precipitació acumulada durant la primavera 2023 i de percentatge d'aquesta respecte de la mitjana climàtica 1991-2020.

Mapes elaborats amb dades de les estacions integrades a la XEMA (Xarxa d'Estacions Meteorològiques Automàtiques) i a la XOM (Xarxa d'Observadors Meteorològics) gestionades pel Servei Meteorològic de Catalunya (SMC). No inclouen els valors de precipitació d'una estació concreta si no es disposa de les dades d'un episodi significatiu d'aquesta estació.

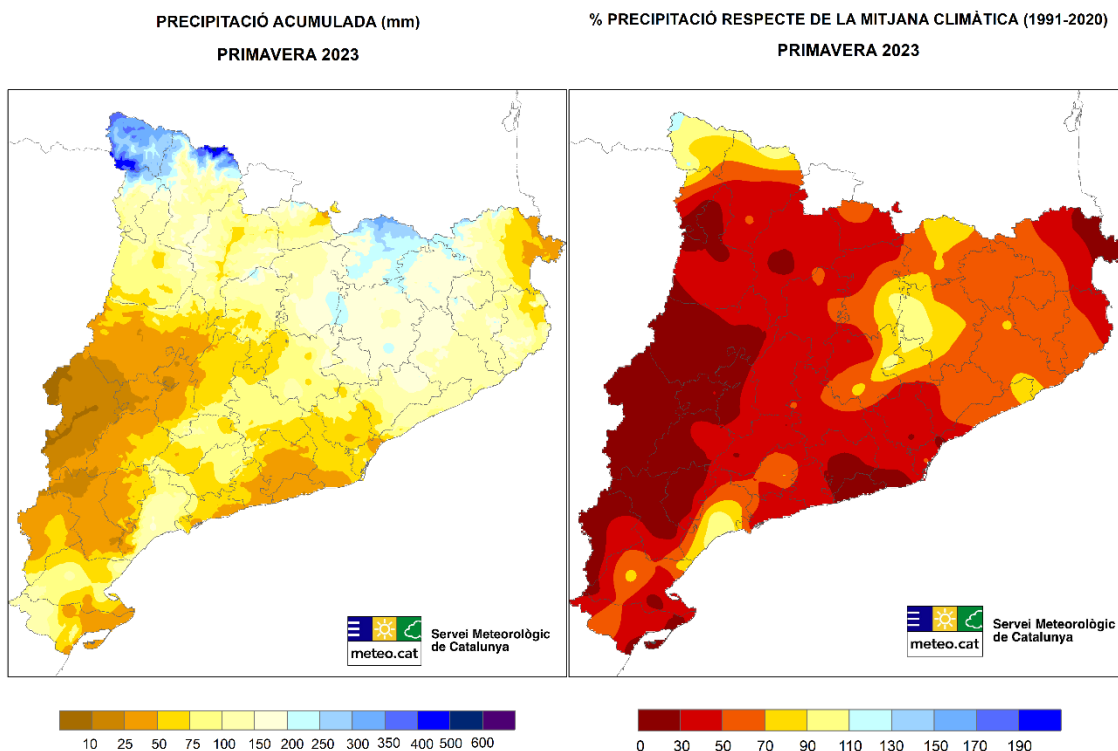
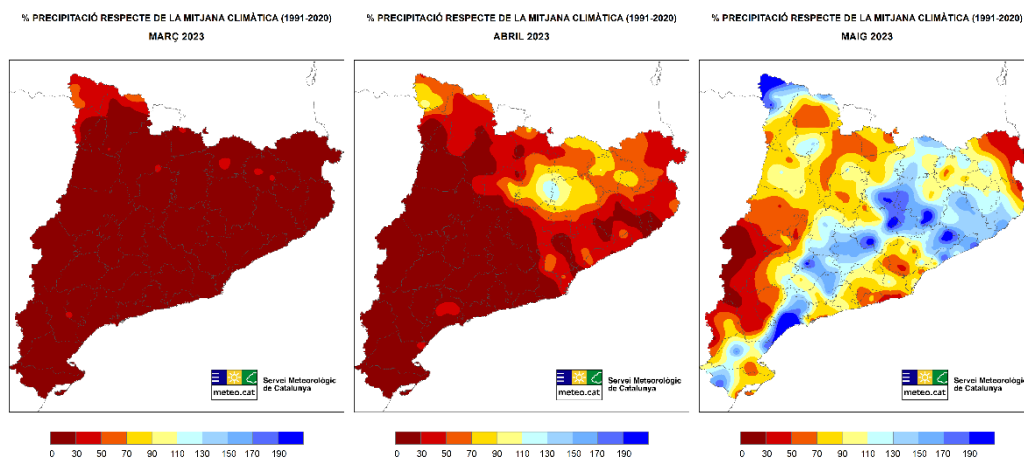

Figura 6: Mapes del percentatge de precipitació respecte de la mitjana climàtica 1991-2020 dels mesos de la primavera 2023 (març, abril i maig)

Servei Meteorològic de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

premsa.meteocat@gencat.cat

<https://www.meteo.cat>

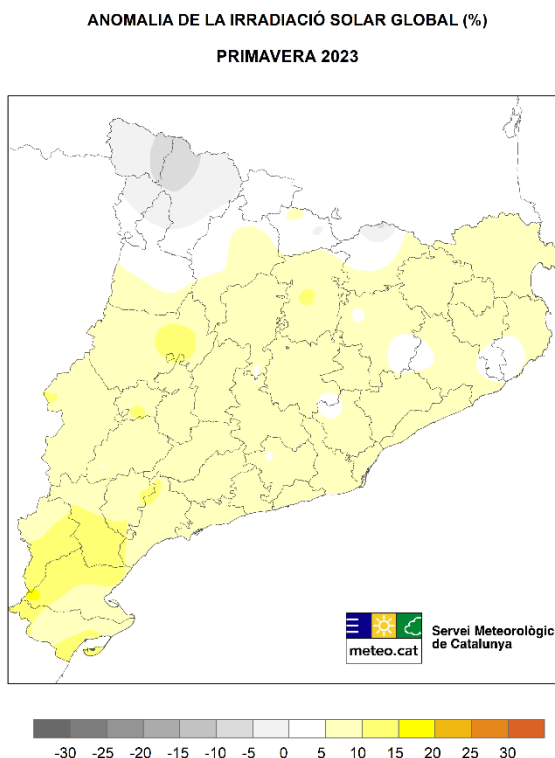
Tel. 93 567 60 90

Irradiació solar superior a la mitjana, excepte al Pirineu

La irradiació solar global de la primavera ha estat apreciablement superior a la mitjana, amb l'excepció del Pirineu, on ha estat inferior (figura 7). Tant al març com a l'abril es van donar anomalies marcadament positives (figura 8), que contrasten amb els valors baixos del maig. Així, aquest últim mes ha rebaixat els valors estacionals, a causa de les nombroses perturbacions que han afectat el país.

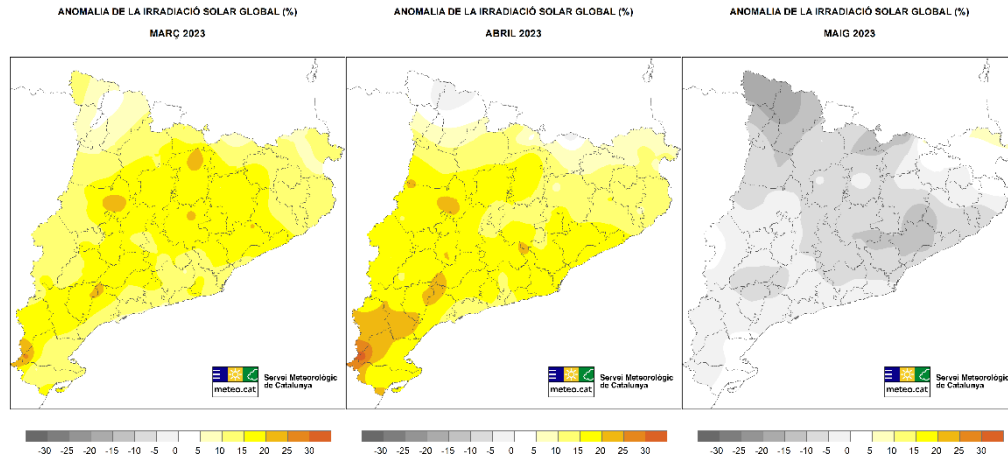
Figura 7: Mapa d'anomalia d'irradiació solar global de la primavera 2023 respecte de la mitjana dels últims 10 anys

Mapes d'anomalia d'irradiació global elaborats amb les dades de les estacions integrades a la XEMA. Les mitjanes contra les quals es comparen les dades s'han elaborat a partir de les dades de les estacions de la XEMA dels últims 10 anys (2013-2022).

■ Comunicat de premsa ■

Figura 8: Mapes d'anomalia d'irradiació solar global dels mesos de la primavera 2023 (març, abril i maig) respecte de la mitjana dels últims 10 anys

Aquesta informació s'ampliarà a través de la publicació del butlletí estacional definitiu a partir del mes de juliol. Totes aquestes informacions es publicaran a www.meteo.cat.

2 de juny de 2023